

W. 534, 5

B. M. II



LECTIONIS ASSIDVAE BONA  
XXI PHILOSOPHIAE CANDIDATIS  
QVI MAGISTRÌ CREANTVR  
RECTORE MAGNIFICO  
ATQVE EODEM ORDINIS PHILOS  
HOC TEMPORE  
DECANO SPECTABILI  
AVGVSTO FRIDERICO MULLERO  
PHilos. ET IVRIS VTRIVSQUE DOCTORE  
ORGANI ARISTOTELICI PROFESSORE PVBL  
ET MINORIS PRINCIPVM COLLEGII.  
COLLEGIATO

PROCANCELLARIO SPLENDIDISSIMO  
CHRISTIANO GOTTLIEB IOECHERO  
SACROS. THEOLOGIAE DOCTORE HISTOR  
PROF. PVBL. MAIORIS PRINC. COLLEGIE  
COLLEGIATO ET BIBLIOTHECAE ACADEM  
P R A E F E C T O

CARMINE SOLEMNI COMMENDAT  
IOH. FRIDER. CHRISTIVS P. P

D. XIII FEBR. A. C. N. CCCC XXXXIII



LIPSIAE  
EX OFFICINA LANGENHEMIA



117  
118  
119  
120  
121  
122  
123  
124  
125  
126  
127  
128  
129  
130  
131  
132  
133  
134  
135  
136  
137  
138  
139  
140  
141  
142  
143  
144  
145  
146  
147  
148  
149  
150  
151  
152  
153  
154  
155  
156  
157  
158  
159  
160  
161  
162  
163  
164  
165  
166  
167  
168  
169  
170  
171  
172  
173  
174  
175  
176  
177  
178  
179  
180  
181  
182  
183  
184  
185  
186  
187  
188  
189  
190  
191  
192  
193  
194  
195  
196  
197  
198  
199  
200  
201  
202  
203  
204  
205  
206  
207  
208  
209  
210  
211  
212  
213  
214  
215  
216  
217  
218  
219  
220  
221  
222  
223  
224  
225  
226  
227  
228  
229  
230  
231  
232  
233  
234  
235  
236  
237  
238  
239  
240  
241  
242  
243  
244  
245  
246  
247  
248  
249  
250  
251  
252  
253  
254  
255  
256  
257  
258  
259  
260  
261  
262  
263  
264  
265  
266  
267  
268  
269  
270  
271  
272  
273  
274  
275  
276  
277  
278  
279  
280  
281  
282  
283  
284  
285  
286  
287  
288  
289  
290  
291  
292  
293  
294  
295  
296  
297  
298  
299  
300  
301  
302  
303  
304  
305  
306  
307  
308  
309  
310  
311  
312  
313  
314  
315  
316  
317  
318  
319  
320  
321  
322  
323  
324  
325  
326  
327  
328  
329  
330  
331  
332  
333  
334  
335  
336  
337  
338  
339  
340  
341  
342  
343  
344  
345  
346  
347  
348  
349  
350  
351  
352  
353  
354  
355  
356  
357  
358  
359  
360  
361  
362  
363  
364  
365  
366  
367  
368  
369  
370  
371  
372  
373  
374  
375  
376  
377  
378  
379  
380  
381  
382  
383  
384  
385  
386  
387  
388  
389  
390  
391  
392  
393  
394  
395  
396  
397  
398  
399  
400  
401  
402  
403  
404  
405  
406  
407  
408  
409  
410  
411  
412  
413  
414  
415  
416  
417  
418  
419  
420  
421  
422  
423  
424  
425  
426  
427  
428  
429  
430  
431  
432  
433  
434  
435  
436  
437  
438  
439  
440  
441  
442  
443  
444  
445  
446  
447  
448  
449  
450  
451  
452  
453  
454  
455  
456  
457  
458  
459  
460  
461  
462  
463  
464  
465  
466  
467  
468  
469  
470  
471  
472  
473  
474  
475  
476  
477  
478  
479  
480  
481  
482  
483  
484  
485  
486  
487  
488  
489  
490  
491  
492  
493  
494  
495  
496  
497  
498  
499  
500  
501  
502  
503  
504  
505  
506  
507  
508  
509  
510  
511  
512  
513  
514  
515  
516  
517  
518  
519  
520  
521  
522  
523  
524  
525  
526  
527  
528  
529  
530  
531  
532  
533  
534  
535  
536  
537  
538  
539  
540  
541  
542  
543  
544  
545  
546  
547  
548  
549  
550  
551  
552  
553  
554  
555  
556  
557  
558  
559  
559  
560  
561  
562  
563  
564  
565  
566  
567  
568  
569  
569  
570  
571  
572  
573  
574  
575  
576  
577  
578  
579  
579  
580  
581  
582  
583  
584  
585  
586  
587  
588  
589  
589  
590  
591  
592  
593  
594  
595  
596  
597  
598  
599  
599  
600  
601  
602  
603  
604  
605  
606  
607  
608  
609  
609  
610  
611  
612  
613  
614  
615  
616  
617  
618  
619  
619  
620  
621  
622  
623  
624  
625  
626  
627  
628  
629  
629  
630  
631  
632  
633  
634  
635  
636  
637  
638  
639  
639  
640  
641  
642  
643  
644  
645  
646  
647  
648  
649  
649  
650  
651  
652  
653  
654  
655  
656  
657  
658  
659  
659  
660  
661  
662  
663  
664  
665  
666  
667  
668  
669  
669  
670  
671  
672  
673  
674  
675  
676  
677  
678  
679  
679  
680  
681  
682  
683  
684  
685  
686  
687  
688  
689  
689  
690  
691  
692  
693  
694  
695  
696  
697  
698  
699  
699  
700  
701  
702  
703  
704  
705  
706  
707  
708  
709  
709  
710  
711  
712  
713  
714  
715  
716  
717  
718  
719  
719  
720  
721  
722  
723  
724  
725  
726  
727  
728  
729  
729  
730  
731  
732  
733  
734  
735  
736  
737  
738  
739  
739  
740  
741  
742  
743  
744  
745  
746  
747  
748  
749  
749  
750  
751  
752  
753  
754  
755  
756  
757  
758  
759  
759  
760  
761  
762  
763  
764  
765  
766  
767  
768  
769  
769  
770  
771  
772  
773  
774  
775  
776  
777  
778  
779  
779  
780  
781  
782  
783  
784  
785  
786  
787  
788  
789  
789  
790  
791  
792  
793  
794  
795  
796  
797  
798  
799  
799  
800  
801  
802  
803  
804  
805  
806  
807  
808  
809  
809  
810  
811  
812  
813  
814  
815  
816  
817  
818  
819  
819  
820  
821  
822  
823  
824  
825  
826  
827  
828  
829  
829  
830  
831  
832  
833  
834  
835  
836  
837  
838  
839  
839  
840  
841  
842  
843  
844  
845  
846  
847  
848  
849  
849  
850  
851  
852  
853  
854  
855  
856  
857  
858  
859  
859  
860  
861  
862  
863  
864  
865  
866  
867  
868  
869  
869  
870  
871  
872  
873  
874  
875  
876  
877  
878  
879  
879  
880  
881  
882  
883  
884  
885  
886  
887  
888  
889  
889  
890  
891  
892  
893  
894  
895  
896  
897  
898  
899  
899  
900  
901  
902  
903  
904  
905  
906  
907  
908  
909  
909  
910  
911  
912  
913  
914  
915  
916  
917  
918  
919  
919  
920  
921  
922  
923  
924  
925  
926  
927  
928  
929  
929  
930  
931  
932  
933  
934  
935  
936  
937  
938  
939  
939  
940  
941  
942  
943  
944  
945  
946  
947  
948  
949  
949  
950  
951  
952  
953  
954  
955  
956  
957  
958  
959  
959  
960  
961  
962  
963  
964  
965  
966  
967  
968  
969  
969  
970  
971  
972  
973  
974  
975  
976  
977  
978  
979  
979  
980  
981  
982  
983  
984  
985  
986  
987  
988  
989  
989  
990  
991  
992  
993  
994  
995  
996  
997  
998  
999  
999  
1000



hipaeos extra montes vel Taprobanem vltra,  
Qua regio pateat famosa rigore vel aestu,  
Aut sinus ignoti maris, aut in rupe recessus,  
Exilium hoc, longeque suis a ciuibus oram  
Vir plerum que bonus, saeculum cui displicet, optat.  
Non ea paucorum quondam malesuada voluntas,  
Sed communis erat questus votum que bonorum,  
Profugere ocios in ruris deserta remoti,  
Ne fato patriae commissa indigna viderent.  
Nam quid Hyperboreo scopuli procul axe rigentes,  
Litora quid Gangetica, et extremo insula ponto,  
Intolerabilius Libye quid inhospita gignat,  
Quam quae monstra forum educit ciuilibus vndis?  
Qua tamen illa bonum forte que oratio ciuem  
Pro re demonstret, dicam: quia saepe videndum est,

A 2

Ne

III

Ne ratio fugiat fugienda humana putantem.  
Scilicet his odio est nostrum genus, et sua vitae  
Sordet conditio, quos laeserit additus error,  
Et natum ex errore nefas; hominumque figurae  
Insita pernicies, et ineuitabile fatum.  
Naturam fugies, mortalia membra relinques,  
Propterea si cum populo commercia vitas.  
Quin talem potius, teatum immunemque laboris  
Doctrinae quoniam vis ac sapientia praestat,  
Palantes alios miserae per compita vitae  
Tanquam de specula securum cernere verum est.  
Vanarum ut grauibus rerum mendacia poenis  
Pectoribus noceant caecis, suspensa que ludant  
Spe modo vaniloqua, fictae modo verbere pestis,  
Cuncta rapi falso, haud falsus liberque videbit.  
Non aliter, toto dominantibus aequore ventis,  
Piscator fabulo insistens dum retia siccata,  
Prospicit in magno miseros discrimine nautas,  
Numinibus pelagi vouet ipse piacula cymbae.

Prorsus in humanum genus has fandi atque nefandi  
Irruere insidias, multo et mala plura subire,  
Quae natura vetet, faciat mens inscia veri,

Et

Et pereat, sua que exitia plausu ipsa frequentet;  
 Species ista licet proprii sine parte pericli,  
 Non tamen est celebrare oculis iucunda voluptas.  
 O nimium felix, lacrimis si vicit obortis  
 Heraclitus eum sapienti in corde dolorem!  
 Felix Democritus, risu si forte fefellit!  
 Sin solis radiis, quod et ipsum traditur, ausus  
 Defixa in nitidam praestringere lumina peluum,  
 Id quo pertinuit, nisi post discrimina fessum  
 Taederet patriae: nisi mallet luce carere,  
 Quam scelerare pios visus infanda tuendo.  
 Empedocles etiam, sapiens idem que beatus,  
 Exilium ignotum patriae vel sponte relictae,  
 Vel vitae Aetnaeos ac regno praetulit ignes  
 Iam senior, populi ne turpia facta videret.  
 Haec alios caussae scimus tribuisse minori,  
 Et, quae non capiunt ut fiant, facta negasse.  
 Degener haud curat praeclara aut publica sensus,  
 Metitur que suo laudem pede, magna perosus.  
 Verum aliqui pensant alieno damna labore,  
 Et cupiunt miseris pereundi demere caussas:  
 Et tanti decus aeternum est, et vita minoris:

VI

Quamuis haec animo paucorum est insita virtus.

Hac celebrasse quidem vacuas bona numina terras,  
Deseruisse que mox cruda de caede madentes:  
Hac aiunt animas multos postuisse merendo:  
Rura alios coluisse, aut solis litus arenis:  
In siluis humili propter stabula alta ferarum  
Tecta auro laqueata alios mutasse cubili.  
Nam super illa, deo quibus vti auctore necesse est,  
Prima quod infirma est, quod non se respicit aetas:  
Altera quod vanis rerum sic turbida transit:  
Quod grauis ac varius circumstrepit error vtramque:  
Tertia quod nobis odio est languor merus ipsis:  
Quem non offendant fidei damna, horrida bella,  
Permixtum fas atque nefas, luxuque potente  
Excita fraus humana vrgenti que addita fato?

Sed vobis, Iuuenes lecti, quibus aurea templa  
Et Virtus et Honor, qua pergitis ire, recludunt,  
Cur ego festa canens haec tanta exempla frequento?  
Nam praesente bono laetantia pectora vestra  
Non dolor sensu pertentat: pulcra Iuuentas  
Erigit, et nitidae pellacia publica Musae,  
Et quae Saxonibus currunt hoc rege beatis

Per

Per studia ac diam felicia saecula pacem.

Tempus erit, quo vos paullatim, siue reductos  
 Conuerso effudit Fortuna volubilis orbe,  
 Siue sinu citius cautos doctrina recepit,  
 Communis vitae rerum turbae que pigebit.  
 Tunc non exosi populum loca sola petetis;  
 Non etenim modo qui culto latet abditus agro,  
 Aut qui sponte fugit patriam, sapit, et bene viuit:  
 Gratia cum vestris sed erit renouanda libellis.  
 Inuenietis in his aegrae medicamina menti,  
 Atque exturbanidis optata silentia curis,  
 Dulcia que iniustae, sed vestrae, obliuia sortis,  
 Otia que haud alias ita certa senilibus annis.  
 Denique non hominum rebus sub sole paratum est,  
 Sicubi tarda fluunt ingrataque tempora vitae,  
 Perfugium praesens magis in quocunque labore.  
 Consilium gnauis et amicas lectio voces,  
 Et calcar tempestuum cessantibus addit,  
 Et stolidi et cupidi grauibus regit ora lupatis:  
 Omnibus exempli praelucet imagine recti.  
 Virtutum vestigia in hac laudis que parandae:  
 Certius hac oracula edit, quam Pythia quondam,

Qualem

## VIII

Qualem composuit Romana Octauius arce,  
Atque lari paruo puro que domesticus adstans,  
Ipse, nec in specubus sub cortinam aetus, Apollo.  
Bellerophontei si manant calce caballi,  
Hinc potius manant, quam Graeco monte, liquores.  
Pierides docto si stamina pollice tentant,  
Non ita Parnaso duplici, non per iuga Pindi,  
Candentis chartae quam scripta per aequora tentant.  
Non aliae Charites veniunt ad carmina vatum,  
Non aliae vultu facilie leuibusque choreis,  
Quam sub Niliacae veniunt tabulata papyri.  
Nil melius tradi vobis, quam cura legendi,  
O iuuenes, possit. petite hinc decus inter amoena:  
Hinc fomenta mali, miserisque viatica canis.

Sed ne, quidquid erit, digna atque indigna, legatis,  
Indiget attento res haec monitore, cauendum est.  
Rex idem populo sapiens et iustus Idumes,  
Cui tribus absoluit diuinitus orsa libellis,  
Praecipit, aeterna egregie non multa papyro  
Fixa velut ferro clavisque trabalibus esse,  
Optima cum sensu, tum letis optima verbis.  
His insistendum, nec circum plura vagandum,

Quae

Quae ritu foliorum arescant nata cadant que,  
 Detineant animos studiis in inanibus vltra  
 Quam decet, ac fessos nebuloso in calle relinquant.  
 Atque eadem magnis Latialis Musa magistris  
 Inseuit praecepta. Etiam illa libris sua multis  
 Numina differri ac vulgari posse negavit.  
 Nam dubiis, vera vnde foret doctrina petenda,  
 Os patriae et quondam pater ingens Tullius, et vox  
 Vnica cantantis sapientiae et vnica Bacchi  
 Flaccus, Socraticas contenti tradere chartas.  
 Qua stetit ergo olim Graiorum exercitus omnis,  
 His sat erat paucos doctum que citasse Platonem;  
 Non quin eximiis multi virtutibus essent:  
 Sed, quia mens errat multis diducta legendis.

Verum vt in antiquis vobis delectus habendus,  
 Sic multo maiore opus est inter noua cura.  
 Vtere perspectis, longaeuis vtere tiro:  
 Hoc ratio iubet ac fidus quicumque magister.  
 Quorum iudicio contra sic anteferuntur  
 Multa recentia iam notis, aequo que priori  
 Sic obsistitur, vt vetera aspernanda putentur,  
 Ut noua res ratio videatur et ut via veri;

B

Illos

Illos erroris manifestos esse pudendi,  
 Aut rectum atque bonum sua post compendia habere,  
 Doctrinae liqueat prauos fidei que minores.  
 Saepe etenim noua quae fiunt, nisi inania surgunt,  
 Hoc fiunt, quia nescitur de rebus eisdem  
 Multa legi veterum in chartis meliora reperta.  
 Qui satis haec norit, iam scribere temperet: illum  
 Plausibus insanis schola non deducet hiantem  
 In noua, ne raptis pateat cornicula pennis,  
 Aut mera sub verbis multis inscitia veri.  
 Multa quoque e veterum riuis luctuosa feruntur,  
 Quae vitium traxisse lacu fateare recenti:  
 Multa parum cautos ut noxia gramina fallunt.  
 Quare erit intutum per inexplorata venire,  
 Aut circumduci in cassum, aut vitiata bibisse,  
 Quando vti licet excussis olimque probatis.  
 Vieturum, quantum astra polo stellantia viuent,  
 Non hodie vulgi sensu, Sosiaeue tabernis,  
 Sed certa fruitur serorum laude nepotum,  
 Nec festinat opus studio flagrare recenti.  
 Deinde nouum cur surgat opus? per munera vitae  
 Quam paucis contenta emitur sapientia libris?

Cur quaeras rerum orsa ? negat natura teneri.  
 Haec si scis penitus, non es melior vir, et hile  
 Non es deterior, plane si spreta relinquis.  
 Talia sin docti mentis per acumina tentant,  
 Quam vaga saepe insomnia, quam puerilia dicunt?

Tantus doctrinae ingenio, nimium que disertus,  
 Tam varie exagitans aliena, Lucretius, ecce,  
 Quam labat, ipse simul rerum fundamina ponit,  
 Ferre que summarum tentat primordia legum?  
 Ille aiat, nisi corpora res omnes et inane  
 Non esse? his constet rebus natura duabus?  
 Qua nihil est, id inane putat. quod sit nihil ipsum,  
 Nam locus et spatium non res, at rebus habendis  
 Terminus est animo census, faciet caput istud?  
 Est, non est, genera haec rerum sint? id que creandis  
 Praesit, mente quod est, quod demum a sensibus haud est?  
 Sic nihilo et re cuncta creari dicere possit.

Nil fieri ex nihilo, in nihilum nil posse resolui:  
 Vnde datum hoc sumit? quo tandem iure receptum  
 Quamque parum comte defendit, quamque licenter?  
 Nimirum, nisi corporibus in corpora paruis  
 Nil nasci, solvi que nihil nisi in illa, putabat.

B 2

Cum

XII

Cum videat species fieri eaecis elementis,  
Seu deus haec iungat facta omnia, seu noua ponat;  
Quae ratio illum cogit, vt aiat, semina rerum  
Semper adesse, vbi nil rerum sentit que videt que? . . .  
Nil variant genera in natura. . . . Scilicet istud  
Monstrat, et aeternas leges, et semina haberi;  
Non quoque, nil extra res olim accedere natas.  
Glebas et pluuios intra rores et in aura  
Non sapor est, quem deprendas, facies ue figuris,  
Non odor immensum varians, nusquam color ullus:  
Ista tamen veniunt crescentibus omnia plantis.  
Qui veniant, cum non deprendas, scire quid audes?  
Seu coeant discreta, natante sub his elemento  
Quae spectas, seu nunc demum noua tota creentur,  
Non sensus tibi, nec ratio temeraria dicitat.  
Quod fit, id ex aliquo fieri fert. Hoc aliquid cum  
Quale sit, ignoret, et si sit, non magis ipsum  
Expediat, qui sumit? Ob id semper ne fuisse  
Corpora quae sunt cuncta ferat, semper que futura? . . .  
At contra nihil fieri quid posse, dabis tu? . . .  
Non do, non aio. . . Tamen alterutrum esse necesse est...  
Verum. Sed, quia vtrum faciat natura negavit

Deprendi,

Deprendi; neque nos aequum est finire negata:  
 Nos, moduli bipedalis ad haec caelestia totos.  
 Denique in his sit vtrum nesciri, te dare oportet:  
 Alterutrum fieri, satis id sciri. Hoc licet vnum  
 Dicere. Si verbum velut inuentae vicis addis,  
 Aias, siue neges, stulte facis. Abstine. id vnum  
 Praeceptum in rebus sapientia talibus audiens.

Non secus in cassum laetatur saepe poeta,  
 Dum cupit immensos sine fine extendere mundos:  
 Dum fert, corporibus finem supereesse secundis:  
 Non quia sit pronum contra stare: at quia non est  
 Pronius, aut minus oppugnatum a sensibus aequis,  
 Immensum fieri e dimenso corpore rerum,  
 Corporibus que suas partes non esse minutis,  
 Quam numeris monstrare suis, qua lege quiescat  
 Missa in inane eius re nulla obstante sagitta.

Nempe vir ipse bonus qui sis, quo fine beatus:  
 Quae data conducant, quae sint contraria vitae:  
 Virtus e quibus existat: vitium vnde sequatur:  
 In summa, quaecumque hominem didicisse necesse est,  
 Perspicuis fecit caussis deus omnia. Contra,  
 Caelestes ipse ut creet orbes; ut vagâ cogat

### XIII

Sidera: vt inueniat iungatque exordia rerum:  
Vt maris et venti fluxus, animi que meatus:  
Haec seruare iubet docili que expendere mente,  
Sed verat exquiri finem caussas que latentes.  
Quae certe illius nobis hoc edita lex est,  
Quod falsi in biuio tot flammea corda virorum  
Errarunt super his, errabunt omnibus aeuis.

Quare, dum cupitis recti cognoscere formas,  
Dum nitidum splendore suo vos ducit honestum,  
Res hominum, iuuenes; plane penitus que videte:  
Has propter monumenta diu versate librorum:  
Naturam spectate: sed in primordia dia  
Vos penetrare auibus nunquam sperate secundis.

Quin meritam interea stabilemque capessite laurum.  
Temporibus vestris ea vincla adamantina nectam,  
Ne liceat veri quondam deponere amorem:  
Ne liceat fidibus doctae diuertere Musae:  
Ne liceat tetricae castris exire Mineruae.  
Sic inter festos cantus altaria circum  
Pro Rege et patria pia figite vota Saluti.



CARO-

CAROLVS GODOFREDVS WINCKLERVS  
LIPSIENSIS

Natus in hac vrbe, a C. N. c. 1500 xxii, patre vtitur bene de se merente meritisque in patriam spectato, cognomine sibi. Iuris ille consultus ac doctor, ad curiam conuentus Lipsici supremam atque ad facrorum iudicium aduocatus, et in curiali collegio senator praetorius est. Matrem habuit Iohannam Theodoram Kustneriam, mercatoris quondam clari ac senatoris in hac ciuitate aedilitii filiam, quam nuper e viuis euocatam qua par est pietate luget. Posteaquam rei Christiana et litterarum rudimenta in domo patris edoctus esset, Vuinclero in primis, tunc in ludo litterario ad aedem diui Thomae, collegae nunc nostro, traditus est, cuius diligentiae se debere honestum in litteras amorem et studiorum exordia profitetur. Deinde in disciplinam Ernestii concessisse, atque ab eo tanta cura et fide se institutum esse, ut si quos humanitatis in litteris profectus fecerit, ei referat acceptos. Ad academiam accessit a C. N. c. 1500 xxxx, in ciuibus nostris scriptus rectore Hommelio: a quo tempore, praceptoribus est usus in Graecis Latinisque litteris rursus Ernestio; in philosophia omni, et iuris naturae, et physica praesertim, Vuinclero; in mathesi, item Vuinclero et Haufenio; in historia catholica atque Europae principatum, Ioechero; in historia iuris, Rittero; in eloquentiae praceptoribus et in declamando, Gottschedio. Ad iuris civilis prudentiam cognoscendam versus doctores audiuit Hommeliu et Menckeniu; in facrorum iure, Iac. Henr. Borniu; in iure publico, Ioh. Iac. Mascouiu; in iure beneficiario, Sigelium. Plurimum autem priuatim Godelobii Riuini super iure Romano e sermonibus se profecisse commemorat: Vuinclero item et Menkenio praeeuentibus colloquio de doctrinae capitibus academico subinde velatum. Secundum ea ab ordine nostro ante hos duos annos prima philosophiae laurea cohonestatus est. Anno superiore epistolam publicauit, qua edictum Apronianum I

inter-

XVI

interpretari instituit. Nuper proposita ingenii specimina colloquio publico defendantibus magistris Parreidt ac Sigelio in cathedra comitem se semel atque iterum praefxitit.

CAROLVS FERDINANDVS HOMMELIVS  
LIPSIEENSIS

**N**atus in hac vrbe a C. N. c10 10cc xxii patre vtitur D. Ferdinando Hommelio Iurisconsulto et sui ordinis professore publico ordinario: matre Iohanna Rosina, Iohannis Henrici Konhardi Iuris item Lipsiae doctoris et ad supremam iuridicorum Lipsici conuentus curiam aduocati ordinarii filia. Posteaquam priuatim in domo patris, quibus mos est artibus, institutus esset, ludo litterario ad aedem diui Nicolai traditus, atque in eo magistris vſus est Homilio, Haltausio, Ortlobio. Haec inter erat consilium, vt ad mercaturam descendam studia sua transferret. Sed vicit litterarum amor, vt potior academieae secessus videretur. Quare in ciuib⁹ nostris census est a C. N. c10 10cc xxxviii rectore Ioechero. Ab eo tempore humanitatis litteris primam, vt par est, operam nauauit, earum que discendarum cauſa et Hebenstreitii, et meis publicis priuatis que recitationibus, et Ernestii auditor interfuit. Plurimum autem se ob id praeſertim Ernestio debere profitetur. Dein philosophiae cauſa ſectatus et Mullerum et Winclerum, atque in mathesi, Hausenium et cognatum sibi Baermanum; in oratoria, Gottſchedium; in historia, Ioecherum. Secundum illa primam philosophiae lauream ei ordo noſter ante hos duos annos decreuit. In Iurisprudentiae studiis doctrinae ſe dedit praeterquam patris, Sigelii, Dincleri, Mulleri, Schelhaferi, Menkenii. Interea academiam ad Salinas quoque in vicinia visitauit, et preelectionibus ibi virorum doctorum breui tempore interfuit. Iuris consultorum in hac academia ordo ſuae quoque facultatis eum Baccalaureum nuper creauit, posteaquam quaefionem extemporali scripto publice propositam *de legibus ciuilibus*  
ſub

sub praesidio parentis colloquio instituto e cathedra defendisset. Bis item peroravit publice: semel in Bornii, atque iterum in Akermani memoriam; et epistolam inter alia *de rebus fortuitis ac necessariis* scriptam publicauit.

JOHANNES CHRISTIANVS LEO  
LEVCOPE TREN SIS

Serenissimi ducis, cui sedes principalis Leucopetra, clara et vicina Lipsiae in fine Thuringorum vrbs est, sic autem comtioribus litteris nomen Vueissenfels olim emolliunt, erat a consiliis rerum sacrarum, in collegio sacrorum iudicandorum Quernofurtenfi aſſessor, atque dioecesin Leucopetrae antifetes, quem superattendentem vocant, curabat is, quo patre ſibi cognomine hic est natus a C. N. CIO IOCC XXII. Matrem habet Dorotheam Eberhardinam Brehmiam, cuius pater ad aulam ibi principalem primarius quondam Ecclesiastes meruerat. Huius maritus, illius pater, e rebus humanis ad vitam meliorem anno superiori eſt euocatus. Prima litterarum rudimenta nostro pater maxime, adhibitis aliis quoque praceptoribus idoneis, tradidit, mox ludo litterario curiali patriae instituendum permisit: vbi magiftri, Vuarmuth corrector, et Messerschmidt, nunc rector eius ludi, fidem atque diligentiam praefliterunt. Postea illustri ad Salam gymnasio Auguſteo insertus, sub Reineccio, rectore, cuius praeſertim curam ac benevolentiam gratus agnoscit, et sub reliquis magistris, Poleio, Siltemano, Schumano, et patre ſuo, in litteratura, philoſophia, matheſi, et ſacrorum doctrina, profecit. Lipſiam concesſit a C. N. CIO IOCC XXXX, noſtris adſcriptus rectore Kappio. Doctores hic audiendos optauit ſibi, philoſophiae quidem cauſa, Vuinclerum; et in historiae studio, Ioecherum. In ſacrorum doctrina uſus eſt inprimis hospite ſuo, cuius voluntatem et officia praedicat, et quem eo nomine post fata laudat ac luget, Vueſio: in ſymbolicis libris et ſacro codice interpretandis, Boernerio ac Deylingio: in morum e re Christiana praeeceptis, cuius item fauorem laudat,

C

laudat,

XVIII

laudat, Tellero; in litteris Hebraicis, atque in velitando per quaestiones et colloquia super primariis doctrinae capitibus, Hebenstreitio, ac rursus Vuinclero, Klausingio, Vuefio. Commentarios item breues studiorum ac doctrinae testes conscripsit ac publicauit, super *discrimine atomorum ac monadum alterum*, atque alterum, super *sententia Foggini de itinere Romano Petri apostoli*. Secundum ea ante annos duos primam philosophiae lauream iudicio ordinis nostri tulit: nuper autem a decurionum vrbis patriae collegio ad sacrorum curam sub diacono, et ecclesiastae meridiani ad honorem, lectus est ac destinatus. In quo cum singulare prouidentiae diuinae consilium, tum municipum suorum voluntatem ac beneficia gratus agnoscit.

IOHANNES AVGUSTINVS EGENOLF

G R I M M A M I S N I C V S

**G**rimae, siue Cremam appellare mauelis, conuentus Lipsi ci municipio natus a C. N. c. 1500 CC XVIII, patrem habuit sibi cognominem, qui in ludo ibi litterario inter collegas tertius cum mereret, societati doctorum, quae potentissimi Borussorum regis auspiciis scientiae ampliandae operam nauat, socius fuerat adscriptus. Matre vtitur Maria Sophia, Ioh. Godofredi Seyleri, artium magistri et sacrorum antistitis Nercauiae, quae non procul Grima trans Mildae flumen abeſt, filia. Ea secundis votis nupsit Iohanni Alberto Ianio, Iurisperito et ad portoria rerum venalium procuratori, quem paterno in se animo esse, et studia sua sumtu ac benevolentia plurima adiuuare, eorum que se officiorum semper memorem futurum, ait. Institutione in litterarum rudimentis vſus est, praeterquam parentis, artium magistri, cui Clementi nomen, qui que iam nunc ludo Torgauiae sub correctore praeſt. Hoc tirocinio posito in ludum patrium receptus fide ac diligentia magistrorum, Schumacheri, Parskii, et praeſertim Vilſii atque Hauptii sex ferme annis profecit, eis que propterea plurimum ſe de bere

vere profitetur. Lipsiam se contulit a C. N. c. 1500 XXXVIII, in ciuibus nostris census rectore Kappio. Doctores hic audiuit, philosophiae vniuersae causâ, magnificum hoc tempore rectorem, Mullerum; logicae et matheſeos in ſtudiis, Hoffmanum quondam; Physicae, Menzium. Litteras Hebraicas eum docuere, Sanctius, Crusius, Hebenſtreitius; rhetorican, Schelhaferus; ſacrorum dogmata, Pfeifferus, Vuollius, Viefius; morum e ſacris doctrinam, Crusius. Enarrandi diuina oracula artem ei tradidit Vuollius; orandi de ſuggeſtu, Tellerus. Libros ſymbolicos exponenti Boernerio, et pastoralis muneri praeepta docenti, Deylingio adiuit. Vtriusque propenſam in ſe voluntatem gratuſ laudat. Etiam explorandi ingenii et profectus cauſa per quaeftiones et colloquiorum velitationibus ſe exercitum ductu Deylingii, Klausigii, Hebenſtreitii, qui ſe item beneficuſ praebuerit, memorat, et declamauit Theotisſe ſub Schelhafero ſaepius, et publice bis Latinis Graecisque litteris: bis quoque diſſertationibus propositis e cathedra defendiſſe, ἀπονεγδονιας της οὐρανος et Aeliae Capitolinae origines et Historiam, moderantibus Forbigero ac Deylingio artium magiſtris. Inter illa in domum viri ampliſſ. Ioh. Christoph. Richteri, Consiliarii ad redditus fifti regalis et ad metalla regii, et senatoris in hac ciuitate aedilitii, receptus, atque ſtudiis filiorum eius regendis additus, propenſam nūtritii ſui voluntatem laudat.

## JOHANNES CHRISTIANVS GROSSIVS KIRCHAINA LVSATVS

Lusatiae inferioris Kirchaina, in praefectura Dobrilucae ad Doberae flumen, quod in Eliftrum aliquantum infra exoneratur, opidum eſt. Ibi nato a C. N. c. 1500 XVII, pater eſt Gottlob Grossi, lanjus; mater, Anna Maria Persigkia. Ab ineunte aetate ut eius animus litteris ac moribus ad virtutem formaretur, ſedulo curauerunt parentes, eumque in disciplinam Peckii, artium magiſtri et ludi literarii eo in opido rectoris, et Sticci, artium item magiſtri et cantoris,

cantoris, quocum ipsi affinitas esset, tradiderunt. Sub quibus cum facile arripuisse et ea, quibus via sterni ad seueram doctrinam solet, quanquam ad descendam paternam artem et quaestum parentum destinatio ferret, consilio atque auctoritate virorum prudentum, Theodori Crugeri, sacrarum litterarum doctoris, qui tum Kirchainae sacra crediti gregis pastor faciebat, et successoris illius, artium item magistri, cui Krombiegel nomen est, effectum fuisse ait, ut meliori stadio artium ac doctrinae exigendo permitteretur. Sic se in ludum litterarum huius agri principalem, qui Grimae est, a C. N. c10 10cc xxxii receptum, praceptores habuisse, Ermelium, Schumacher, Pärskyum, Vlischium, Opitium, Hauptium, atque eorum plurima fide ac benevolentia sex annis libenter vsum profitetur. Lipsiam concessit a C. N. c10 10cc xxxviii, scriptus in nostris rectore Kappio. Hic autem scholis publicis priuatisque doctorum interfuit, philosophiae quidem causa, Schelhaferi, qui Hamburgum postea professor vocatus est, et Vuincleri: Hebraeorum ob litteraram, Bosii, Sankii, Hebenstreitii: scrorum in doctrina, Boernerii, Klaufingii, Deylingii, Pfeiferi, Telleri atque in primis Yueissi, cuius fē fauore in multis adiutum grato animo dicit. In historia discenda paelectiōnibus Ioecheri totis annis quatuor auditor assedit, meisque in Taciti annales et in Plauti comoedias recitationibus. E Menzii sermonibus disputandi per colloquia facultatem quaeſiuit. A Tellero ante hos duos annos in societatem φιλολογέτων receptus, et nuper ab ordine nostro prima philosophiae laurea ornatus est.

CHRISTOPHORVS HENRICVS  
BARTHIUS

ANNAE BERGA MISNICVS

**A**nnaebergae in Hermunduris, qua Misniae montana sunt, non incelebri loco natus a C. N. c10 10cc xxii, patre Vilemō e collegio decurionum et mercatore, matre ex gen-

ex gente Heegia. Inter reliquam institutionis curam Geuselii in primis, ad aedem diuae Mariae ea in vrbe sacris praefecti atque metallicis ecclesiastae, fidem ac benevolentiam laudat, ait que ab eo se Hebraicae litteraturae studiis initiatum, et praeterea in ludo patriae litterario Cludio ac Reinuardo magistris vsum fuisse. Lipsiam venit a C. N. c. 10cc xxxx, inscriptus in numero ciuium rectore Kappio, cuius praedicat fauorem. Legit autem sibi in matheſi addiscenda doctores Hausenium et Vuinclerum, atque eundem: in philosophia: in historia litteraria, Ioecherum ac Menzium in eloquentiae praeceptis, Kappium: meis item super omni re litteraria atque antiquaria praelectionibus, et recitationibus publicis in primarios rerum Romanarum elegantiae que veteris auctores, assiduus ac singularis exempli auditor fuit. Sacrarum litterarum studiis sic praeparatus, rei christiana historiam sacram didicit praeceuntibus Kappio, Baiero, Belio: in iure sacrorum audiuit Bornium; deinde super symbolicis libris, Boernerum; super morum et sacris doctrina, Tellerum; dogmata explicantem et controversias, Hebenstreitum, a quo etiam in societatem *Φιλοσογητῶν* receptum se esse ait. Codicis sacri interpretandi rationem docuerunt eum Deylingius ac Tellerus: declamandi e fuggetu artem, Crusius. Secundum ea superiore anno exente philosophiae Baccalaureus ab ordine nostro renunciatus est.

CHRISTIANVS TRAVGOTT  
SCHVBARTVS  
REGIOPONTE LVSATVS

**S**morca ditionis Regiopontanae, quae vulgo Königsbrück, in Lusatia superiore pagus est versus Camentiam tendentibus. Ibi sacris curandis tum patre praefecto Iohanne Reinholdo, artium magistro, qui nunc Tamenhayn vicum prope Vuurzenam eodem honore curat, matre Christiana Sophia Saphunia, natus est a C. N. c. 10cc xxii.

## XXII

Matris pater fuerat Georgius Henricus, Eperiis in Hungaria  
sacrorum antistes, dein pulsus ob doctrinae purioris fidem  
custoditam, in Misenis, vico Lorenzkirchen, sacris faciundis  
meruerat. Posteaquam noster priuatim idoneis a magistris  
institutus esset, in principalis munificentiae ludo Misnae  
vrbis litterario sex annis alumnus egit, sub Martio, Silligio,  
Grabnero, Hoerio, Ruefio, Cauderbaco, Klimio,  
praceptoribus suis, omniumque eorum, praesertim Grab-  
neri et Hoerii, voluntatem ac diligentiam gratus agnoscit.  
Eis valedixit et Lipsiam se contulit a. c. 1510 cc xxxx, in-  
scriptus nostris rectore Kappio. Audiuuit hic doctores  
philosophiae causâ, Mullerum; historiae, Ioecherum: sa-  
crorum quidem historiae, Kieslingum; in Hebraicis  
litteris, Schmidum, nunc Numburgae sacra publica curan-  
tem: theologiae propter dogmata, Ruefium et Tellerum; in  
morum e sacris doctrina et in interpretando, Deylingum ac  
Tellerum; officii futuri pastoris in legibus explicandis, Klau-  
fingum. Per colloquia velitatus est praemonstrante Deylin-  
gio, et publico colloquio scriptum propositum *de nundinatio-*  
*ne sacra* praeside Kieslingio anno superiore defendit. Secun-  
dum ea philosophiae Baccalaureus ab ordine nostro est dictus.

## BENIAMIN GRODDECK

### GEDANENSIS

**G**edani, patre, V. C. Carolo Groddeck, ciuitatis eius  
consule, matre autem Susanna Regina Martens, spe-  
ctati olim mercatoris filia, prognatus a C. N. c. 1510 cc xx,  
rudimenta litterarum didicit a magistro Vuagnero gymnasii  
patrii ad classem tertiam collega. In ipso gymnaſio pro-  
fessoribus artium eorumque scholis adfuit ab anno aetatis  
xiiii, atque eo in Stadio annis ferme viii sic perrexit,  
vt in theologia audiret Verpoortennium; in historiarum ac  
Iuris prudentiae studiis, Vuillenbergium; in physica, Kul-  
mum; in reliqua philosophia, Hanouium; in mathesi,  
Kulmum; in stili Latini praceptoribus, Lengnichium; in  
orientis litteratura, Fidalkium. Lipiam post illa accessit  
a C. N.

a C. N. cīcīs cīcī xxxxi, inter cīres nostros adscriptus rectore Klausingio. Doctores hic sectatus est, philosophiae et matheseos causa, Vuolffium, artium magistrum et collegii Mariae Virginis eo tempore collegam: quo ad vitam meliorem euocato, ad audiendum in omni philosophia Vuinclerum se contulit, cursumque philosophiae absolutus sub eo, et physicam experimentis declarantem, et theologiam naturalem exponentem audiuimus: eo que praeceunte declamationibus et colloquiis academicis ingenium exercuit. Historiae causa publicis Ioecheri recitationibus interfuit: in reliquis litteris peculiari prudentum opera est usus.

## GVLIELMVS PAVLVS VERPOORTENN

C O B V R G E N S I S

**N**eostadium ad ericas, sic Theotisci agnominis e figura nob myricae fere genus, cuius in proximo collis ferax est, appellant, fertur enim, Neustädlein an der Heyde, atque idem an der Krempe, et vorm Walde, non incelebre agri Coburgensis in Franconibus, qua saltus late et montium iuga Thuringos a finibus illorum praecingentia surgunt, municipium est, quodam etiam antiquae simplicitatis ludibrio, de quo Limnaeus tradit, laudatum. Eius ciuitati et agro a sacris publicis antistites, quem superattendentem vulgo vocant, cum esset pater, Albertus Meno, clarum suo merito inter sacrarum litterarum doctores mihi que olim amicum nomen, hunc filium suscepit a C. N. cīcī cīcī xxii, ex vxore Iohanna Albertina, Ioh. Burc. Rosleri, iuridiciad Coburgicum tribunal primicerii, quem cancellarium vocant, filia. Pater quoque Coburgo honestissima domo oriundus, in eam urbem paullo post reuocatus est, ut gymnasium academicum regeret: deinde Daniscano gymnasio eadem dignitate, simul sacris faciundis in aede sacrosanctae trinitatis praefectus, filium, qui Coburgensis interea curiae in Iudo idoneis sub magistris maturerat, domicilii transferendi comitem habuit. Quae ciuitatis florentis in parentem voluntas fuit, ea hunc quoque souit

XXIII

souit duodecim fermē annis in gymnasio litteris descendis ita operatum, ut sacrarum litterarum et historiae facrorum doctorem haberet patrem; historiae catholicae, Vuillen-bergium; physicae, Kulmum; eloquentiae sermone latino, Lengnichium; logicae ac metaphysicae, Hanouium; Graecarum litterarum atque Hebraicarum, Fidalkium; mathe- seos ferme omnis, Kuhnium: quorum cunctorum in se fidem ac bene merita laudat. Ad altiora cum adspiraret et Ienam aditus esset, secundam atque tertiam, quae Iohannis apostoli nomine praescribuntur, epistolas, non esse ab alio scriptas, singulari ac humanitatis litterarum pleno libro demonstrauit, atque praesidente ei colloquio patre, pu blice defendit. Ienensem autem academiam petuit a C. N. c. 1500 xxxxi, ibi que duobus commoratus annis, in facrorum disciplina atque orientis in litteris, et in philosophia ac Matheis, doctores, quorum fidem ac doctrinam celebrat, habuit, Halbauerum, Zullichium, Pfeifferum, Reuschium, Hambergerum: publice item colloquio insti tuto et scripto proposito locum difficilem in libro vatis Esiae (cap. xxv, versu 5) scite enarravit. Quo altero ingenii specimine edito cum vale dixisset Ienensi, ad Lipsiem academiam libenter superiore anno conuerfus est, in ciuium nostrorum numero scriptus rectore Menzio. Hic historiae omnis perdiscendae causa doctorem adhuc sectatus est, Ioecherum; in antiquitatibus rei Christianae, Chladenium; in omni re litteraria, in que antiquitate artium bonarum intellegenda sic ad me se contulit popularis ac municeps meus et vetere parentum amicitia spectatus, ut industrius in primis atque assiduus sermonibus meis auditor adhuc interesset, clarae que indolis ac morum docu mента ut ederet haud aspernanda.

JOHANNES HIERONYMVS HETZER

L I P S I E N S I S

Natus in hac vrbe a C. N. c. 1500 xxiii, patre Hieronymo Godelibio, qui Dresdae Regis in sanctiore consilio

consilio ab epistolis secretis idemque supremae Iuridicorum conuentus Lipsici curiae ab actis primarius, quem Protonotarium, appellant, meruerat: matre, Iohanna Sophia filia Iohannis Martini Hemm, qui vini commercia et tabernae celebris hospitia superioribus annis cum laude exerceuit, nunc honesta aetatis vacatione octogenarius vtitur. Is maxime Iohannem Hieronymum, vtroque parente orbatum liberaliter, vt solet, auus suscepit, atque amitae illius marito, Samueli Vueseissensee, qui consiliarius et pro quaestore redditum Regi meret, tradidit educandum, omni que generi beneficiorum semper souit. Quod grato animo, quemadmodum et nutricii affinis et amitae in se officia, agnoscit ac profitetur nepos, ait que simili meritorum praedicatione, ei negotio plurimum ponderis consilio, auctoritate, fauore suo adiecisse virum primarium Vualtherum, potent. Regis nostri a consiliis aulicis atque archiatrum ordinis que medicorum in hac academia decanum, qui materteram eius in matrimonio habuerat. Sic litterarum rudimentis institutus est sub disciplina Vuincleri, nunc collegae nostri, et Opitii, qui ad ludi principialis in partibus suis curam postilla Grimam est vocatus. Inde ad Portensem ludum cum concessisset, sub magistris Freytagio, cui plurimum se debere ait, Vualthero, Stubelio, Hentschel, Geisler, Heymann et Hubischio, quinque annis profecit. Lipsiam reuertit a C. N. c1010 cc xxxxi, Gottschedio rectore in tabulis ciuium nostrorum scriptus. Honestarum hic artium doctores adhuc habuit, philosophiae omnis caussa, Vuinclerum; in humanitatis litteris, Kappium; in oratoria, Gottschedium; in historia, Ioecherum. Iuris prudentiae item discenda nauans operam scholis Schacheri, Menkenii, Mascouii auditor interfuit.

### IOHANNES BENIAMIN BOEHMER

LIGNITIO SILESIVS

**L**ignum, siue Lygionitum potius, si vera videatur,  
quam honesta scriptorum ingenia prodiderunt, a Lygiis

D

anti-

## XXVI

antiquae Germaniae populo nominis origo, vetus ac nobilis  
in Elysis, qui hodie Silesii, vrbs est. Ibi Beniamine patre,  
qui myropolium exercebat, quales etiam aromatarios vulgo  
dicunt, matre, Anna Juliana Neuhufia, natus a C. N.  
c. 1500. XVIII, matris praesertim curae debet, cum pater  
fatis concessisset, quod idoneos per magistros ad litteras et  
bonam mentem probe diligenter que est formatus. In his,  
qui ludo patriae litterario praesunt, memorat Vuollium,  
Bocerum, Foersterum, Hoppium et Boehmum; praesertim  
insignem Ioppichii rectoris benevolentiam in se et curam  
gratus praedicat. Lipsiam venita C. N. c. 1500. XXXVII,  
in ciuium catalogis scriptus rectore Vualthero, cuius pro-  
lixam in se voluntatem ab eo tempore expertum esse ait.  
Scholis hic publicis priuatis que auditor interfuit, philo-  
phiae omnis et physicae per experimenta declarandae cau-  
sa, Vuincleri; matheseos nomine, Baermani; in latini  
sermonis ac stili facultate Ernestii, sub quo etiam quaestio-  
nes propositas argumento perscripto per colloquia priuatim  
disputasse profitetur. Porro in re medica se doctores secta-  
tum esse, Vualtherum, Hebenstreitum, Quellmalz, Hart-  
ranft, Ludeuigium, eisque omnibus ob doctrinam et  
beneficia plurimum se debere: in chemicis item per aliquod  
tempus Kramero, viro earum rerum inprimis perito, se  
libenter vsum esse: sed eo maxime se sibi fortunatum videri,  
quod peculiari modo adiuuandum tuendum que suscepit  
ampliss. Platnerus. Eius enim benignitate et consilio,  
plus annis quinque, cum inopiam suam liberaliter leuatam  
animum que ad constantiam studiorum erectum: tum etiam  
doctrina se mirifice auctum fuisse. Pro quibus se semper  
ei obstrictum futurum. Colloquiis academicis, quibus  
controversa rei medicae capita tractabantur, se exercitum  
ait praeeunte Ludeuigio, et publice item sub eo, argu-  
mentis a se perscriptis, ter disputasse, eiusque etiam inter  
doctores suos benevolentia se adhuc frui: neque non, e  
cathedra nostri ordinis id ingenii specimen dedisse, differ-  
tatione sub praeside Hoffinano proposita, de matricibus  
metal-

*metallorum.* Cum Silverstenium togatae studiorum militiae stipendum, medici ordinis fauore, in ipsum liberaliter collatum esset, oratione publice in iure consultorum acroaterio recitata a C. N. c*10*0*cc* XXXI, institutis maiorum satisfecit.

## JOHANNES CHRISTIANVS SCHVCHARDT

ARNSTADIO THURINGVS

**A**rnostadium in Thuringis agri Suarzaburgici ad Hierae flumen non infrequens et praetorio spectandum opidum est. Ibi pater Iohannis Christiani honestum ex arte sua quaestum equo ephippiis sternendo exercet et scribam centuriis ciuium agit. Ex hoc et matre Bachouia natus ibi a C. N. c*10*0*cc* XVI, in ludo patriae litterario rei Christianae atque artium rudimenta didicit sub magistris, Greufsenheimer, Ruechsel, Kempf, Gallub: Eberhardo item, et Apelio, et Ottone. Sic se praeter Latinas, Graecas, Hebraicas que litteras, poeticae facultatis initia, et historiae, et geographiae perceperisse, etiam hospitio interea et benevolentia honestorum virorum usum, et militiae litteratae stipendiis prudentum commendatione adiutum esse, gratius profitetur. Lipsiam delatus a C. N. c*10*0*cc* XXXVII, nomen in ciuib[us] nostris professus est sub rectore Vualthero. Latinis Graecisque in litteris ut lectione veterum facultatem sibi pararet, recitationibus publicis meis Ernestiique auditor interfuit, et huius consilio ac favore se libenter usum testatur. In Hebraica, Chaldaica, Syriaca litteratura, Hebenstreitum sectatus est: in matheos rudimentis et in Gallicis Hetruscis que litteris, idoneos item magistros: in philosophia vniuersa, Mullerum: in Historia, Ioecherum: in eloquentiae contemplatione atque usu tribus annis, Maium. Praecipuum ex magnifici nunc rectoris Mulleri sermonibus super logica ex viu noscenda se fructum cepisse ait. In sacrorum doctrina dogmata et controversias eum docuit, Klausius: interpretandi rationem, idem ac Tellerus: morum praecepta, Tellerus:

## XXVIII

muneris futuri prudentiam, Deylingius: declamandi vsum, Fridericus ac Tellerus. Audiuit praeterea super epistola Paulina, Deylingium: libros symbolicos explanantem Boernerum: mox super eis colloquio instituto tres per annos disceptauit cum aliis et profectuum testes codicillos subinde conscripsit, praeeunte Hebenstreitio. Recepit se item inter conuictores mensae collegii Paulini regiae fauore Boernerii, et in hospitia honestorum virorum, quorum liberis erudiendis praecepsit, traditum, et benevolentia et fide Ioh. Chr. Martini bibliopolae adiutum; et superiori anno, praeside collega nostro Maio, quaestionem publice propositam e cathedra memorat defendisse.

## IOHANNES ANTONIVS HEERMANNVS

I S L E B I A S A X O

Natus Islebiae a C. N. CIO IOCC XVIII, patre, Israele Heermanno, qui sacris ea in vrbe mandati gregis pastor praeest et sacrorum in consilio assessor meret: matre Dorothea Sophia Hanckelia. Parentum beneficio et cura rei Christianae ac litterarum rudimentis diligenter informatus, ad gymnasium patriae deinde accessit, in quo sub Reineccio rectore, ac Toelkio, Stoepelio que, cuius item laudat industriam, conrecloribus, humanitatis litteraturae operam nauauit. Lipsiam venit a C. N. CIO IOCC XXXVIII, numero ciuium nostrorum insertus rectore Kappio. Hic praelectionibus adsuit, philosophiae omnis causâ, Mullerianis; in historia, Ioecheri; in Hebraicis litteris, Hebenstreitii; et in sacrorum doctrina praesertim Klausingii, cuius in se voluntatem et fidem gratus praedicat. Eius quoque ductu se quaestionibus super doctrinæ principiis vtiliter tentatum et Voeissi scholis, quem erectum dolet, vsum fuisse. In enarrando sacro codice Deylingium se sectatum, atque, in morum e sacris doctrina, et in oratoria sacra, quem plurimum se colere ait, Tellerum: in reliqua oratoria, Maium. Sic quinque

inter

inter nos annis exactis vicinam ad Salinas academiam pettit, atque ibi praesertim celebris theologi Baumgartii institutione est vsus. Iam nunc Mersburgi agit, vbi filiis viri primarii et consiliarii principalis Iusti additus, eorum studia litterarum regit, simul multam nutriti*ii* sui humanitatem experitur.

**C H R I S T O P H O R V S   H E N R I C V S  
R O E S S E L I V S**

B A R V T H I N V S

**M**arlesruta vicus est in Franconibus agri Baruthini, Curia Nariscorum in occasum distans, qua Papebergensis territorii a Cronacio finis est. In eo natus a C. N. c10 10cc XVI, patrem habuit Iohannem Henricum, fabrum lignarium; matrem habet, Annam Mariam Ranckiam. Cum parentum adiuuari voluntate et votis posset, opibus non posset, erudiendum eum benevolenter suscepit Ioh. Nicol. Mullerus, qui sacris curandis prae*est* Selbitii; ea familliae comitum gentis Ruthenae in vicinia sedes est. Is super praefita salutaria doctrinae officia, commendatione sua tradidit eum in clientelam ac domum illustrissimae tum comitis Ruthenae, Iuliana*e* Rebeccae, ybi liberaliter altus, litterisque ac moribus institutus est. Inde Curiam adiit, atque in ludo eius opidi litterario non incelebri septem annis meruit, sub magistris Longolio, Troegero, Bugka, Voelkel: quorum, et praeterea nutritiorum ibi suorum, fidem ac liberalitatem gratus laudat. Vale cum Curiae, ut mos est, publicis ac priuatorum beneficiis auctus, dixisset, Lipsiam venit a C. N. c10 10cc XXXVIII, censu*n* nostris rectore Kappio. Eum sibi prolixa voluntate et consiliis spectatum, et rationem studiorum, quam libenter sequeretur, praescripsisse, atque praesidio rebus in multis fuisse, gratus ac memor profitetur. Doctores inter nos sectatus est, in philosophiae quidem studiis, Mullerum, Vuinclerum, Birnbaum; in mathesi, Sichardum; litteraturae

turae utriusque Latinae ac Theotiscae causa, Kappium, me que, et Gottschedium; in historia, Ioecherum, et rursus Kappium; Hebraicis in litteris, Hebenstreitium, et Sankium. Theologiae causa adiit, in sacro codice interpretando, Deylingum et Hoffinanum: in dogmatum et controuersiarum, et muneres futuri, et symbolorum ratione explicanda, Boernerum, Pfeiferum, Klausingum, Tellerum, Hebenstreitium, Vueisum: in doctrina morum, Sankium: in declamando, Vuollum, et Pezoldum, cuius praedicat animum in se liberalem. Praedicit item nominatim eos, a quibus adiutus vel mensae Paulinae conuictor receptus est, vel auctus sportulis, qualibus utcunq; levare honestorum ingeniorum inopiam natio Bauarica solet, vel qui alioqui in eum benefici extiterunt, quorum quidem copia, dum diuini Numinis indulgentia bene erit huic ciuitati, dum sensus erit bonarum artium, indigentiori virtuti non est defutura. In his, praeterquam Kappium, appellat Huhnium artium magistrum atque ad diu Thomae aedem sacris curandis praefectum; et Godofr. Aug. Mehligium, et Frider. Knofsum, virum honestum Architectonem. Praeterea memorat praeside Vuollo se quaestionem *de affectibus* publice propositam colloquio cum eruditis disputasse.

### IOHANNES CHRISTOPHORVS RHOST

D O N D O R P I O   T H U R I N G V S

**D**ondorpium non procul Erfurtho vrbe et Hierae a flumine vicus est in Thuringis, qua regis nostri imperio subiecti sunt. Ibi cum sacris praeceps mandati gregis pastor Zacharias artium magister, hunc filium sustulit a C. N. CIO IOCC XVII, ex vxore Sabina Dorothea Muhlmania, quae item a maioribus sacro ordini addictis prognata, nuper cum duodecimo anno vidua ageret, ad meliorem vitam est euocata. Non procul Dondorpio veteris instituti monasterium est ludo litterario adornatum, cui ab eo vico nomen inditum. In eo post arrepta rei christiana ac litterarum rudimenta quinque annis alumnus vixit et sub rectore Kalandio

Iandio in Latinis Graecis que litteris profecit. Inde venit Buttstadium, annis II sub Pocaro artium magistro, nunc rectore ludi Quernofurtensis, fideliter institutus, et favore sa-  
crorum ibi antistitis primarii Scheibleri, cum ipsis filium  
litteris erudiret, adiutus est ita, ut aditus ad ludum Numbur-  
gensem fieret, in quo magistris Peucero ac Schochero annis  
meruit ferme tribus. Ei cum rite atque ordine vale dixi-  
set, Ienam vertit a C. N. c10 15cc xxxvi, rectore Vual-  
chio. Doctoribus Ienae auditor adfuit philosophiae caussa,  
Steluuagio ac Reuschio; Hebraicae et reliqui Orientis lit-  
teraturae in studiis, et in enarrandi sacri Codicis doctrina,  
Rusio ac Tympio; in disputandis per colloquia doctrinæ  
capitibus, Coruino, artium magistro; in stilo exercendo  
atque in oratoria, Halbauero. Ad interiora sacrarum litte-  
rarum ut se penetraret, dogmata e recitationibus Vualchii  
et Reuschii; morum e sacris praecepta, et controuersias, et  
historiam rei christianaæ atque instauratorum facrorum rur-  
sus a Vualchio didicit. Quibus addidit iuris naturae scita,  
Schirschmidio, et physicen, Stockio praeceuntibus. Lipsiam  
postilla venit a C. N. c10 15cc xxxviii in ciibus nostris  
adscriptus rectore Richtero. Hic facrorum doctrinam cum  
secatetur doctoribus in ea adfuit Pfeiffero et Klausungio  
dogmata explicantibus, atque interpretandi praecepta et  
controuersias, Deylingio et rursus Klausungio, sub quo etiam  
bis publice quaestiones propositas defendit. In orientis  
litteratura et in interpretandis sacri codicis verbis, Heben-  
streitium audiebat: in declamando Hoffmannum: in philoso-  
phia, Vuinclerum et Gottschedium: in historia, Ioecherum.  
Secundum ea in domum Vuinclerianam, potentiss. Regi  
nostro consiliarii aulici, receptus, liberis eius custos additus  
meret.

FRIDERICVS AVGVSVTVS MULLERVS.

L V C E N A M I S N I C V S

SACERDOTI L u cena, vulgo Lüzen, Mersburgicae ditionis in agro  
Lipisco opidum, Leucopetram ab hac vrbe ten-  
pentibus occurrit. Superiore id saeculo magno pro  
libertate

libertate Germaniae praelio claruit. Patre Samuele ibi decurionum praefecto et ad tribunal Mersburgense caussarum patrono, matre Eua Magdalena Kranzia, decurionum item praefecti et portorii venalium procuratoris in opido Sceuditio adiuncti filia, natus noster a C. N. c. 1000 xviii, litterarum et rei christianaे rudimenta in domo patris didicit. Inde ad gymnasium Mersburgense accessit a C. N. c. 1000 xxviii, magistris Henckelio, Hoffmanno, aliis usus. Lipsiam venit a C. N. c. 1000 xxx, atque in ciuibus nostris census est rectore Hommelio. Doctores hic sectatus est philosophiae caussa magnificum hoc tempore rectorem, Mullerum; sacrarum litterarum caussa, quantum ad dogmata, Klausingum ac Deylingum: in Hebraicis, Sauckium: in reliquis facrorum disciplinae partibus, Tellerum et Crusium, artium magistrum: in historia rei christianaे sacra atque in antiquitatibus Iudaicis, Kieslinum: denique historiae catholicae in studio, Ioecherum.

### G OTTLIEB L EBRECHT S ACHSE E P P E N D O R P I O M I S N I C V S

Eppendorpium in montanis Misniae vicus est Fribergam inter urbem et Augustiburgum arcem ferme medio meridiem versus: natale olim Henrici Eppendorpii solum et origo nominis, quod per scripta illius et rixam cum Erasmo vtcunque tum claruit. Loci enim, non gentis, quod aliqui putauerunt, id vocabulum fuerat. Ibi natus a C. N. c. 1000 xxii, patrem habuit sacrorum in eo agro antistitem: matrem habet e gente Hornigia oriundam. Litterarum rudimentis cura patris informatus, decimo aetatis suae anno Chemnitium est deductus doctrinae caussa, et mox Misnam, vt in illustri eius urbis ludo litterario principalis munificentiae alumnus esset. In eo humanitatis litteras didicit sub idoneis magistris, e quibus praesertim Vueissii, Kauderbacii que prolixam in se voluntatem laudat. Lipsiam adiit a C. N. c. 1000 xxxx, census inter nostros rectore

rectore Kappio. Ab eo tempore adfuit recitationibus meis in Plautum et Suetonium publicis, et in Ernestii super Ciceronis de officiis opere. Doctores praeterea audiuit in philosophiae studio, Gortschedium; in logica quoque et in antiquitatibus sacrorum, Chladenium, cuius praedicat fauorem; in historia sacrorum rei Christianae, Vuollium; theologiae causa, Boernerum, Deylingum, Rueisum, Vuollium, et in primis per omne sacrarum litterarum genus, Tellerum, cui adeo plurimum se debere profitetur. His ait se addisse philosophicas theologicas que preelectiones Crusii. Etiam commemorat Langium studiorum comitem, qui inopiam eius benevolentia iuaret, et Consilium in potentiss. regis prouocationum tribunali Chladenium, qui se, ut studia regat et mores filii, Dresdam nuper vocauerit.

C A R O L V S C H R I S T O P H O R V S  
F R I T S C H I V S  
C I Z A M I S N I C V S

Patrem habet Christophorum, sacrorum collegii, quod Ciza in vrbe est, viatoribus praefectum; matrem Sophiam Elisabetham, Christiani Goerschii, qui sacra quondam Elsterbergae crediti gregis pastor curabat, filiam. Ex his natus Cizae a C. N. c. 1000 XXI, priuatim instituendus litterarum et rei christianaे rudimentis traditus est Algeiero artium magistro, dein sacris curandis admoto in vico, cui vocabulum Langenau. eius fidei plurimum se debere profitetur. Postea in ludum litterarum patriae deductus sub magistris Schaulio, Henningio, Cramero, Schenkio, Boettgero, Bernardo profecit, et in primis Leisnero, cuius diligentiam praedicat, usus est. Lipsiam se contulit a C. N. c. 1000 XXXX, censu in nostris rectore Kappio. Doctores hic sectatus est in philosophia, Vuinclerum et Baermanum; in historia, Ioecherum; in Hebraicis litteris, Hebenstreitium ac Boskium; in theologia, Tellerum, Deylingum, Klausingum, cui se plurimum debere ait, atque eo

E mode-

XXXIII

moderante et item Bozekio, ingenio quaestonibus acuen-  
do, et colloquiis academicis tentando, se operatum esse.

IACOBVS IMMANVEL WAECHTLERVS

IV TREBOCENSIS SAXO

**I**utrebogae in opido aedi diui Nicolai procurandae antistes,  
idemque magister artium, Paullus Jacobus Vuaechtlerus  
hunc filium suscepit a C. N. c1510cc xx, atque ipse litterarum  
rudimentis ac morum praeceptis, quod ille gratus  
profitetur, diligenter formauit. Deinde priuatim institutus  
est multa cura ac fide Boetgeri, gymnasii Iutrebocensis  
collega secundo, quem ad gymnasii Cicensis culturam euocatum  
secutus est, eius que, et Bernardi A. M. et gymnasii eo  
tempore rectoris, et Leisneri artium magistri, qui illi succes-  
fit, plurima benevolentia se adiutum memorat. Ibi tribus  
annis mansit, quanquam ille, cuius in primis doctrinam  
amplexatus fuerat, ad Mulhusae gymnasium curandum rector  
interea vocaretur. Lipsiam conuersus a C. N. c1510cc xxxx,  
adscriptus in ciuibus rectore Kappio, in litterarum stu-  
diis sic rationem instituit, vt audiret philosophiae caussa  
Vuincklerum; in discenda Hebraeorum litteratura, He-  
benstreitium, cuius praedicat fidem; in doctrina sacrorum,  
Vueisium, Tellerum, Vuollium; in historia, Ioecherum;  
in rhetorica, Gotschedium; denique meis recitationibus  
rerum antiquarum atque interioris litteraturae caussa vt in-  
teresset. Ingeniis colloquiorum velitatione acuendis, et  
explorandi profectus vsui, declamandi que cuidam facultati  
quaerendae, sodalitates subinde in hac vrbe, inter alia lau-  
danda honestae doctrinae compendia, instituuntur. Ea-  
rum quibusdam se socium adiunxit ait, moderantibus tum  
Vuolfio artium magistro; postea diuersis institutis Gott-  
schedio ac Vuollo: neque alia de caussa sub Hebenstreitio  
in societatem φιλοσυγγρέτων receptum, in qua capita doctri-  
nae sacrorum per vices perscrubuntur ac disputantur.

GOTT-

## GOTTLOB BENIAMIN VVEINMANN

HIRSBERGA SILESIUS

**C**lara scriptorum quoque ingenii in Silesiae montanis Hirsberga, quam Ceruimontium aliqui latinis litteris vertunt, non infrequentis opidi dignitatem tuetur. Ibi patre Georgio Vueinmanno, qui ludo Hirsbergae litterario pro rectore praefest, matre Eua Rosina Neunherzia, natus a C. N. c. 1510 CC XXII, patris praesertim fidelissima institutione factum esse ait, ut humanitatis litteras diligenter edoctus ad academicae doctrinae spatia praeparatus accesserit. In reliquis aliorum magistrorum, qui ei ludo prae-funt, fide atque opera se vsum esse. Lipsiam venit a C. N. c. 1510 CC XXXXI, in ciuium nostrorum catalogo inscriptus rectore Klausingio. Doctores hic sectatus est, in philosophia et mathesi, Vuinclerum; in historia, Ioecherum; in litteris Hebraicis, Hebenstreitum ac Sankium; in theologia, Boernerum, Klausingum, Deylingum, Vueisium, Tellerum, et rursus atque imprimis Hebenstreitum, cuius academicis quoque colloquiis, super theologiae capitibus controuersis, disceptator interfuit.

## GEORGIVS DAVID ALAND

IV TREBOGENSIS

**I**treboga in finibus agri Saxonici, Vitemberga versus or-tum aestuum distans, cum arce opidum est, conuentu maxime virorum principum superiore saeculo nobilitatum. Ibi natus a C. N. c. 1510 CC XII, patre Georgio, medico et senatore, matre Anna Catharina Kloßia decurionibus eo in opido praefecti filia, priuata primum disciplina creuit sub magistro Vuahnio, qui nunc in vico prope Itrebogam, cui Longolipsdorp nomen, sacris prae-fest; mox in gymnasio patriae sub Fingero rectore, qui postea ad sacrorum ibi curam Archidiaconus accessit, et Tiemano, Scharnouio que praceptoribus profecit. A

E 2

C. N.



Ye-7330 A X 2373860

C. N. c. 1500 XXVIII in gymnasio Mersburgensi litteris dare operam coepit vñus que est praceptoris Vhsei atque Henckelii duobus annis. Quibus exactis Vitebergam petiit, atque ibi humanitatis litterarum et iuris ciuilis artiumque in studiis audiuit Leyserum, Baftineller, Menkenium, Krausium, Vuernherum, Chladenum, Crellium, Vaterum, Bergerum, Hassen, Hollmanum. Inter quos praeferunt Menkenii fauore se adiutum gratus commemorat. A C. N. c. 1500 XXXIII Lipsiam se accessisse, studiis academicis illustr. Comitis a Flemming custodem additum, atque ab eo tempore se in primis vñsum patrocinio V. C. Ioh. Iac. Mascouii, mox anno circumacto vna cum Comite suo se Vitebergam reducem factum esse, commemorat. Ibi cum denuo annos egisset duo, studiorum confors ab ill. Dom. de Leubniz legitur Lipsiae, et hoc quoque exacto stadio, peregrinationis per confines Germaniae populos ac regna focius. quod in praecipuis illius beneficiis ac propensae voluntatis documentis, quemadmodum istud quoque a perill. Barone Bachouio ab Echt in se factum gratus memorat, quod ei in Batauos proficiscenti per aliquot menses comes adscitus est. Sic hos apud populos, atque ante in Gallia, annos II moratus, ad Lipsiam repetendam animum adiecit, se que nostrae ciuitati dicavit a C. N. c. 1500 XXXI, nomine in tabulis consignato rectore Klausingio. Hic autem denuo ill. liberi Baronis ab Hohenthal studiis litterarum regendis comes additus, atque gentis eius voluntate, quam gratus praedicat, alleuatus, cum eo variae doctrinae caussa sectatus est doctores, Mascouium vtrumque, Ioecherum, Menkenium, Gottschedium, Haufenium.



B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

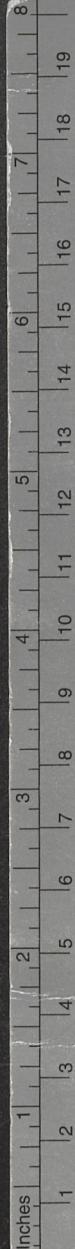
Red

Yellow

Green

Cyan

Blue



BL. 534.37

B.M. II

Y.C.  
7330

LECTIONIS ASSIDVAE BONA  
XXI PHILOSOPHIAE CANDIDATIS  
QVI MAGISTRI CREANTVR  
RECTORE MAGNIFICO  
ATQVE EODEM ORDINIS PHILOS  
HOC TEMPORE  
DECANO SPECTABILI  
AVGVSTO FRIDERICO MULLERO  
PHILOS. ET IURIS VTRIVSQUE DOCTORE  
ORGANI ARISTOTELICI PROFESSORE PVBL  
ET MINORIS PRINCIPVM COLLEGII  
COLLEGIATO  
PROCANCELLARIO SPLENDIDISSIMO  
CHRISTIANO GOTTLIEB IOECHERO  
SACROS. THEOLOGIAE DOCTORE HISTOR  
PROF. PVBL. MAIORIS PRINC. COLLEGII  
COLLEGIATO ET BIBLIOTHECAE ACADEM  
PRAEFECTO

CARMINE SOLEMNI COMMENDAT  
IOH. FRIDER. CHRISTIVS P. P

D. XIII. FEBR. A. C. N. CIC 10CC XXXXIII

BIBLIOTHECA  
PUNICARUM  
LIPSIAE  
EX OFFICINA LANGENHEMIA

UNIVERSITATIS BIBLIOTHECA  
HALLE (SAALE)